

DANSK UDENRIGSPOLITISK INSTITUT
DANISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Landgang i Danmark

Af Pawel Piotrowski, historiker ved Wrocław-afdelingen af det Nationale Erindringsinstitut. Forfatteren beskæftiger sig med den Polske Folkerepubliks militærhistorie.

Artikel i Wprost, 23. juni 2002. Oversat af Martin Kierulff-Jørgensen.

Angreb med atomvåben mod den nordvestlige del af Vesttyskland samt luftlandsætning på den danske og norske kyst var, hvad den polske folkehærs hemmelige planer gik ud på i tilfælde af Tredje Verdenskrigs udbrud. Planerne blev udarbejdet i særlige lokaler ved Generalstaben på Rakowiecka-gaden i Warszawa. Kun ganske få personer havde adgang hertil.

Efter vendepunktet i oktober 1956, hvor polakker erstattede sovjetiske officerer i de ledende stillinger i Generalstaben, fødtes tanken om dannelsen af en ny front inden for rammerne af Warszawapagten. Fronten skulle operere på det nordlige afsnit af den vestlige krigsskueplads. Oprettelsen af denne nationale front blev af Gomulka-administrationen betragtet som et udtryk for den polske suverænitæt. Men Moskva så med mistro på de polske aspirationer. Selvom politbureauet (det polske) godkendte beslutningen allerede i 1958, så godkendte Kreml først i 1961 den polske deltagelse i denne form inden for rammerne af Warszawapagten.

På det tidspunkt rejste en polsk delegation til Moskva. Der fik den af den sovjetiske forsvarsminister marskal Rodion Malinovskij et håndskrevet direktiv, i hvilket var udstukket opgaverne for den polske front. På dette grundlag blev oprettet en frontoperationsplan for den polske hær. Frontens operative retning og grundlæggende parametre blev fastsat fra sovjetisk side.

Rhin-linjen

Ifølge operationsplanen for den polske front, der fik dækningsnavnet OP-61, skulle 1. og 2. armé opstillet af hhv. schlesiske og pommerske militærdistrikt angribe i fase 1. Man gik ud fra, at de sovjetiske enheder i DDR ved krigens udbrud ville bremse NATOs indledende angreb (det var nemlig altid imperialisterne, der begyndte krigen). I samme periode skulle den polske front styrker nå koncentrationsområderne i den nordlige del af Polen og DDR, hvor der var en udbygget militær infrastruktur, ammunitionsdepoter, drivmidler og udrustning. Det polske angreb skulle starte fra det vestlige Mecklenburg i retning mod Hamburg og Slesvig-Holsten. I løbet af 2-3 dage skulle styrkerne have nedkæmpet NATOs Jyske Korps og nå frem til Elben-linien og til den dansk-tyske grænse.

I offensivens fase 2 skulle styrkerne på den polske front forcere Elben og via den nedresachsiske slette og Holland nå frem til Rhinen og Mosel. Planlægningsarbejdet i Generalstaben gik aldrig ud over denne linje. Nye mål for fronten ville blive bestemt af Warszawapagtens ledelse.

Andre opgaver var forudset for 4. armé opstillet af Warszawas militærdistrikt. I fredstid var dennes enheder kraftigt reducerede og overskred aldrig 30% af krigsstyrken. Deres udrustning afveg også betydeligt fra den, som enhederne fra pommerske og schlesiske militærdistrikt rådede over. Denne svaghed skulle kompenseres gennem anvendelsen af kernevåben og en efterfølgende massiv propaganda- og undergravelsesvirksomhed. Opgaven for 4. armé var hurtig mobilisering, forskydning af tropperne på over 1000 km fra det nordlige Mazurien til området ved Hamburg, overgang "fra march" til kamp og besættelse af den jyske halvø, de danske øer og derefter okkupation af Danmark.

De danske stræder

Flåden havde til opgave at støtte den fløj af fronten, der angreb langs kysten. I 1954 gennemførte man den første øvelse i rammen "samarbejde mellem flåde og landstyrker". Flådens styrke oversteg på det tidspunkt det niveau, der var forudset i mobiliseringsplanerne. I de følgende år ændrede situationen sig, og der blev investeret mindre i flåden end i noget andet værn. Efter oprettelsen i 1955 af Warszawapagten udviklede man samarbejdsformerne mellem den sovjetiske østersøflåde og den polske flåde. Disse styrker dannede fra begyndelsen af 1960'erne Den Forenede Flåde. Denne flådes hovedopgave var at erobre herredømmet over Østersøen, medvirke i landgangsoperationer på de danske øer samt at tilkæmpe sig fri adgang til Nordsøen.

I de operationsplaner, som blev udarbejdet i årene 1961-63, spillede landgang på de danske kyster en vigtig rolle. Denne opgave var tildelt 7. landgangsdivision ("blå baretter") og 6. luftlandedivision ("røde baretter"). Disse enheder forberedte sig på at foretage landgangs- og luftlandeoperationer mod de danske øer mellem stræderne Storebælt og Øresund, herunder Sjælland. De polske divisioner skulle støttes af Østersøflåden, sovjetiske luftlandeenheder og marineinfanteri samt et landgangsregiment fra DDRs folkehær.

I perioden 1962-1973 byggede de polske værfter op til 23 fartøjer, der tilsammen udgjorde 2. landgangsskibsbrigade, stationeret i Swinoujście. Man planlagde også supplering af landgangsfartøjerne med mobiliserede civile skibe. Når Sjælland var erobret, skulle landgangsstyrkerne anvendes til at gennemføre landgang i det sydlige Norge, i Osloområdet.

Det nukleare sværd

Fra begyndelsen af 1960'erne lagde Warszawapagtens ledelse uhyre stor vægt på at udruste enhederne med raketter, da man anså raketter for at være det bedste fremføringsmiddel for kernevåben. I årene 1961-68 oprettede man i de polske væbnede styrker 4 artilleribrigader med operativt-taktiske raketter samt fjorten artilleridivisioner med taktiske raketter. Praktisk taget enhver stabsøvelse blev afgjort gennem massiv brug af kernevåben. Under offensive operationer forudsatte man anvendelse af kernevåbenangreb af forskellig styrke -

alene over Vesttyskland skulle der anvendes i alt ca. 100 kernevåbenladninger. Enhver angribende enhed skulle anvende 30-40 operativt-taktiske raketter med en rækkevidde på op til 300 km, 50-60 taktiske raketter med en rækkevidde op til 65 km samt gennemføre 6-15 luftbombardementer med kernevåben.

I operationsplanerne var beregnet store tab blandt egne styrker i tilfælde af anvendelse af kernevåben mod fjenden. I beregninger udarbejdet i 70'erne kom man frem til, at de operative enheder i løbet af første frontoperation kunne miste 48-53% af deres styrker.

Man arbejdede med at videreudvikle planerne for den polske front helt frem til opløsningen af Warszawapagten. Heldigvis undgik vi, at vores soldater kom til at marchere igennem gaderne i København og Hamburg, der ville være blevet forvandlet til radioaktive ørkenlandskaber. Gaderne i Warszawa, Kraków og andre byer ville formentlig have set ud på samme måde.

Polsk atomangreb

Det er tilrådeligt at overveje atomangreb mod centre som Hannover, Braunschweig, Kiel og Bremen. Ødelæggelsen af disse byer vil medføre en fuldstændig destabilisering af det politiske og økonomiske liv o.s.v. Det vil i høj grad være medvirkende til at fremkalde panik i de angrebne områder. Hvis vores propaganda udnytter virkningerne af disse slag, kan det bidrage til sprede yderligere panik blandt fjendens tropper og befolkning. For hurtigst muligt at trække Danmark ud af krigen skulle man gennemføre atomangreb mod Esbjerg (et vigtigt strategisk punkt i NATO-systemet) og Roskilde (Sjælland), og derefter iværksætte en bred propagandainsats, der havde til formål at øge panikken, advare militæret og den danske civilbefolkning mod følgerne af yderligere modstand samt true med, at yderligere atomangreb vil følge, hvis krigen fortsættes.

Uddrag af referat fra chefen for den polske front, general Zygmunt Duszynski, fra 1961.